

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
pentru examenul de definitivare în învățământ
SPECIALITATEA: ECONOMIE AGROALIMENTARĂ
PROFESORI

Aprobată prin O.M.E.C.T. nr.....

BUCUREȘTI
2007

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate din instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară „Tehnologii”. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice:

- cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;

- realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;
- operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. TEME PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
  - a) elemente componente (curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
  - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
  - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară „Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe;
  - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
  - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
  - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
  - c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;
  - d) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări.
6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
  - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
  - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantieri (descriere și condiții de utilizare);
8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecții; firma de exercițiu; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile, vizitele și excursiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională:
  - a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
  - b) metode și tehnici de evaluare;
  - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
  - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
  - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
  - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții).
11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

Bibliografie

1 Adăscăliței, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
2 Boncota, I.,	Caiet metodic cu aplicații practice, Ed. ASE, București, 2003
3 Cerghit, I.,	Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
4 Carcea, I.M.,	Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
5 Ciobanu, Olga	Educație economică, Ed. ASE, București, 2000
6 Cucoș, C.,	Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
7 Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
8 Crețu, C.,	Curriculum diferențiat și personalizat, Ed. Polirom, Iași, 1998
9 Druță, M-E.,	Didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
10 Druță, M-E., Grünberg, C.,	Portofoliul seminariilor de didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
11 Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
12 Iucu, R.,	Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
13 Jinga, I., Negreț, I.,	Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
14 Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
15 Joița, E.,	Eficiența instruirii, EDP, București, 1998

16	Manolescu, M.,	Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
17	Neacșu, I.,	Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999
18	Nicola, I.,	Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000
19	Negreț, I.,	Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
20	Potolea, D.,	Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în învățământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, București, 1989
21	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
22	Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N.,	Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002
23	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
24	Tomșa, G.,	Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25	Zamfir, G.,	Instruirea asistată de calculator în domeniul economic, Ed. INFOREC, București, 2000
26	xxx	Curriculum național aprobat de M.E.C.T. (www.edu.ro)
27	xxx	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, M.E.C.T.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Economia și politica agrară

Tema 1. *Economia și politica agrară – locul și rolul său în ansamblul științelor economice*

- 1.1. Abordări conceptuale, conținut, orientări doctrinare și tipologie
- 1.2. Etapele de acțiune, obiective, motivații și restricții
- 1.3. Punctele de forță, metode de formulare a deciziilor și cadru legislativ și instituțional

Tema 2. *Politica de promovare a sistemelor agricole contemporane*

- 2.1. Teoria sistemelor din agricultură, clasificări și conținut
- 2.2. Tipologia sistemelor contemporane
- 2.3. Agricultură biologică în algoritmul complementarității pentru integrarea agriculturii românești în UE

Tema 3. *Orientările doctrinare în formularea raportului industrie agricultură*

- 3.1. Conceptul de raporturi și legături
- 3.2. Curente doctrinare – evoluție istorică
- 3.3. Scenarii de formare a profilului economiei naționale

Tema 4. *Evoluția și implicațiile procesului reformativ din agricultura României*

- 4.1. Concept, cauze, obiective, paliere de manifestare, direcții

4.2. Retrospectiva istorica asupra procesului reformativ din agricultura Romaniei

4.3. Evaluarea procesului reformativ din agricultura

Tema 5. Piata funciara – trasaturi si componente

5.1. Functiile si continutul pietei funciare

5.2. Metodele de transfer a proprietatii funciare

5.3. Evaluarea terenului agricol

Tema 6. Parghii de sustinere a agriculturii

6.1. Necesitatea sustinerii

6.2. Tipologia si continutul parghiilor

6.3. Parghii economico – financiare

6.4. Parghiile indirecte si de promovare a progresului tehnic

Tema 7. Renta funciara

7.1 Concept si conditii de formare

7.2. Tipologia rentelor funciare

7.3. Renta funciara absoluta, diferentiala 1 si diferentiala 2

Tema 8. Evaluarea terenului agricol

8.1. Concept si forme de evaluare

8.2. Evaluarea naturala

8.3. Evaluarea economica

Tema 9. Eficienta productiei agricole

9.1. Conceptul de eficienta in agricultura

9.2. Securitatea alimentara

9.3. Eficienta economica

2. Economia alimentara

Tema 1. Economia agroalimentara in sistemul stiintelor economice.

1.1. Conceptul de economie agroalimentara.

1.2. Locul, rolul si functiile industriei alimentare in economia Romaniei.

Tema 2. Relatia agricultura- industrie alimentara.

2.1. Contactul biunivoc al relatiei.

2.2. Stadiul agroindustrial al economiei agroalimentare.

Tema 3. Integrarea agroindustrială.

3.1. Conceptul de integrare agroindustrială.

3.2. Forme de integrare agroindustrială.

3.3. Modelul occidental al integrării agroindustriale.

Tema 4. Industria alimentara in economia nationala.

4.1. Obiectivele industriei alimentare in perspectiva aderării la Uniunea Europeană.

4.2. Probleme actuale ale industriei alimentare din România in cadrul reformei economice.

4.3. Economia ramurilor de productie in industria alimentara.

Tema 5. Modele de consum alimentar.

5.1. Modele de consum alimentar in țările dezvoltate și in țările in curs de dezvoltare.

5.2. Tendințele legice ale cheltuielilor alimentare.

5.3. Sistemul de substituire a alimentelor.

5.4. Echilibrul alimentar.

Tema 6. Distribuția produselor agroalimentare.

6.1. Conținutul complex al distribuției.

6.2. Funcțiile și costurile distribuției produselor agroalimentare.

6.3. Forme de distribuție a produselor agroalimentare.

6.4. Reforma sistemului de distribuție a produselor agroalimentare in România.

Tema 7. Calitatea produselor agricole și alimentare.

7.1. Conceptul de calitate.

7.2. Calitatea pe filiere de produs.

7.3. Standardizarea (normalizarea) produselor agricole și alimentare.

7.4. Metode de analiză și cuantificare a calității mărfurilor alimentare.

7.5. Tendințe actuale privind siguranța alimentară

7.6. Legislația U.E. în domeniul siguranței alimentare

7.7. Stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor

Tema 8. Factorii care determină capacitatea de producție.

8.1. Indicatorul intensiv de utilizare.

8.2. Indicatorul extensiv de utilizare.

8.3. Determinarea capacității de producție în principalele subramuri ale agriculturii și industriei alimentare.

IV. BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Alexandri, C. – Securitate și echilibrul alimentar în România, Editura GEEA, București, 2001
2. Axenciuc V. – Evoluția economică a României. Cercetări statistico-istorice 1859 – 1947, Vol. II, Agricultură, Editura Academiei Române, București, 1966
3. Bălan Carmen – Logistica mărfurilor, Editura A.S.E, București, 2000.
4. Ciurea S. – Managementul calității totale (standardele ISO 9004 comentate)
5. Dachin Anca, Năstase Mircea – Economia producției alimentare, Editura A.S.E, București, 2003
6. Davidescu, D., Davidescu, V. – Agricultură biologică, Editura Ceres, București, 1994
7. Dinu Vasile – Standardizarea și certificarea produselor, Editura Economică, București, 1999
8. Drăgulănescu, N. Editura Economică, București, 1998
9. Hamangiu C., Roșeti I., Balanescu, Baicoianu A., Drept civil român, Editura All, București
10. Ionescu A. – Agricultură ecologică, Editura Pedagogică, București, 1998
11. Istudor Nicole – Modele de organizare a piețelor agroalimentare, Editura Economică, București, 2000
12. Lazar T. – Prețul pământului în România – metodologii, estimări, date concrete, ASAS, București, 1999
13. Louis Malassis – Economie agroalimentară, Edition Cujas, Paris, 1992.
14. Madgearu V. – Agrarianism, Capitalism, Imperialism, Editura Economistul SA, București.
15. Manole Victor, Mirela Stoian – Agromarketing, Editura A.S.E, București, 2001
16. Moraru Gheorghe – Fascinația calității produselor agricole, Editura Dacia, București, 1998
17. Năstase Mircea – Economia producției alimentare, Editura A.S.E, București, 2003
18. Olaru Marieta – Tehnici și instrumente utilizate în managementul calității, Editura Economică, București, 2000
19. Pana Viorica - Economia și politica rurală, Partea I, Univ. Craiova, Facultatea de Științe Economice, 1995
20. Pamfilie Rodica – Merceologia și expertiza mărfurilor alimentare de import și export, Editura Oscar Print, București, 1996
21. Pamfilie Rodica – Managementul calității și protecția consumatorilor, vol. 3, Editura A.S.E, București, 1997.
22. Pekor Victor – Economie agroalimentară, Editura Universității “Al. I. Cuza”, Iași, 1995.

23. Popescu Gabriel – Probleme de politica agrara, Editura ASE, Bucuresti, 2001
24. Popescu Gabriel - Politici agricole. Acorduri europene, Editura Economică, București, 2000
25. Popescu Gabriel, Victor Manole - „Regimul proprietății funciare în agricultura României - realități și provocări”, în volumul România și Uniunea Europeană, Calitatea Integrării, Simpozion Științific Internațional, Ed. Economică, București, 2006, pg. 422-426
26. Popescu Gabriel - „Abordări teoretice asupra specificației pieței funciare”, publicată în Revista Economia Agroalimentară și Dezvoltare Rurală, Ed. Terra Nostra, Iași, anul III, nr. 11-12/2006, pg.21-29
27. Popescu Gabriel - „Considerații cu privire la importanța măsurilor economice și extraeconomice de translație a proprietății și exploatației funciare în agricultură”, Revista Economia Agroalimentară și Dezvoltare Rurală, Ed. Terra Nostra, Iași, anul III, nr. 11-12/2006, pg.21-29
28. Popescu Gabriel, Constantin Florentina - Economia și politica agrară. Aplicații, Ed. ASE, București, 2004
29. Toffler A. - Razboi si antirazboi, Editura Antet, Bucuresti, 1995
30. Vintilă Rotaru ș.a. - Management- Marketing Agroalimentar, Editura Lito A.S.E, București, 1998
31. Voicu Radu - Economia și managementul exploatației agricole, Editura „Tribuna Economică”, București, 2000.
32. Zahiu Letiția - Integrarea agroalimentară europeană, Editura A.S.E, București, 2000
33. Zahiu Letiția, Anca Dachin - Politici agroalimentare comparate, Editura Economică, București, 2001
34. Zorlențan T.ș.a. - Managementul organizației, vol. 1, 2., Editura Holding Reporter, 1997.
- xxx Restructurarea piețelor principalelor produse agroalimentare, Academia Română, ESEN – 2 Integrarea României în U.E, București, 2001.
- xxx - Reglementările CE nr. 852; 853; 854/2004 privind siguranța alimentară
- xxx - Reglementarea 882/2004 privind controlul oficial al alimentelor și furajelor
- xxx - Regulamentul 178/2002 privind siguranța alimentară
- xxx - Evaluarea politicilor agricole – România, Centrul OECD pentru Cooperare cu statele nonmembre, București, 2000.
- xxx - Evaluarea politicilor agricole – Romania, OECD 2000